

Vi vil styre over krafta vår selv!

■ Regjeringa vil at Norge skal bli underlagt EUs energibyrå Acer. Stortinget vil stemme over suverenitetsavståelsen i mars. Nei til EU tar opp kampen mot regjeringas forslag. Bli med i kampen du også! Side 2-9.

MENINGSMÅLING:

**Flertall mot
EUs energi-
byrå**

s. 4-5

NY NEI-SANG:

**Les intervjuet
med Tove
Bøygard**

s. 12-13

EUS ENERGIUNION:

**Hvordan skal
vi stoppe ener-
gibyrået?**

s. 8-9

TEGNING: JØRGEN BITSCH

**Bli
medlem
i Nei til EU!**

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
EPOSTADRESSE> til
2090 (200,-)

Hvem eier framtidens energi?

I framtida kan vi få mangel på energi. Barn og unge over hele landet har blitt utfordret til å tegne oppfinnelser som skaper energi. De beste oppfinnelsene er bygd og stilt ut på Vitensenter over hele landet, blant annet på Inspiria i Sarpsborg. Det er nabobygningen til hotellet Nei til EU skal ha årsmøtet vårt på i november.

Barna er kreative, her er sparkesykler, prompinatorer for kupromp og lekeapparater som lager energi. Energi og kreativitet er bra, og mulig vi ser framtiden kraftingeniører her.

Akkurat nå foregår det politiske spillet om hvem som skal ha makten over den eksisterende energipolitikken. Det er storpolitikk og ingen lek.

EUs energiunion blinker i det fjerne, og flere med oss i Nei til EU er kritiske til at EU allerede nå skal få reguleringsansvar for energipolitikken via energibyrået, Acer, som blir et kopi-vedtaksbyrå for EU via ESA. Gjennomføringen skal den såkalt uavhengige reguleringsmyndigheten for energi, RME, stå for. RME tar over ansvaret

AV KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU
kathrine.kleveland@neitileu.no

Tegning: Pål Hansen,
alias UKRUT.no

som Statnett og NVE har hatt før.

Norge er en kraftnasjon der nettopp eierforholdet til og makten over kraften har vært en av Norges fremste fordeler for både industri og forbruker, og dette bekymrer meg: Er dette så ukomplisert som statsråd Søviknes vil ha det til i flere uttalelser?

Regjeringen vil innføre EUs tredje energimarkedspakke i EØS og legge Norge under Acer via overvåkningsorganet ESA. Energibyrået Acer griper inn i nasjonal styring og kontroll. Acer skal overvåke både nasjonale reguleringsmyndigheter og systemoperatører i EU-landene, tilsvarende Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statnett.

Acer har som formål å lage et felles europeisk nett for både gass og strøm der nasjonale hensyn ikke skal tas. Det er all mulig grunn til å frykte at Norge vil importere en europeisk strømpris og en av konsekvensene vil være at vi mister vår viktigste konkurransefordel.

Handler ikke dette rett og slett om

begynnelsen på slutten av norsk eierskap til norsk energi, og begynnelsen på medlemskap i EUs energiunion? Er regjeringen villig til å drive sjansespill med forvaltningen av landets energiresurser?

I Nei til EUs kandidatundersøkelse er SV, Rødt, Senterpartiet og KrFs representanter tydelige på at de ikke ønsker at Norge skal knytte seg til EUs energibyrå. Det svarte også flere av Frps stortingsrepresentanter samt enkelte representanter i Ap.

Saken skal opp i Stortinget i mars, og om vi får flertallet på Stortinget til å forstå hvilken suverenitetsavståelse dette er, så må saken behandles via paragraf 115, som krever tre fjerdedels flertall. Ut ifra kandidatundersøkelsen har vi da blokkerende mindretall.

Nei til EU har utfordret hele organisasjonen til å kontakte stortingspolitikere for å få 85 representanter til å kreve bruk av paragraf 115. Dette må vi klare – det står om hvem som skal eie framtidens energi!

Energiunion? Nei takk!

EU har i mange år brukt store ord om hvilken energiunion som nå skal utvikles. Det siste store prosjektet, den «tredje energimarkedspakke», ble vedtatt i 2009. Pakka omfatter en serie med forordninger og direktiv som skal sikre EU effektiv overnasjonal styring av energiunionen.

Til sammen dreier det seg om over ett tusen sider med nytt regelverk, og det aller meste er såkalt «EØS-relevant». Det betyr: EU vil ha hele regelverket inn i EØS-avtalen.

EU vil ha Norge inn som storprodusent av energi – både av vannkraft, olje og gass. Fra 2021 skal medlemsstatene sende inn årlige energiplaner som EU-kommisjonen skal godkjenne – eller kreve endringer i. Det kreves også av Norge hvis vi knytter oss til energiunionen.

Denne energiunionen til EU har som oppgave å opprette felles nett for strøm og gass i EUs Europa. Kjernen i unionen er energibyrået Acer som skal overvåke nasjonale reguleringsmyndigheter og systemoperatører, i Norge er det NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) og Statskraft.

Dette energibyrået faller inn i et større mønster. EU har etter hvert fått behov for at bindende vedtak kan fattes enklere og raskere enn ved den omstendelige saksgangen gjennom EU-kommisjonen, EU-rådet og EU-parlamentet. Derfor har EU oppretta stadig flere byråer med beslutningsmakt på avgrensa saksfelt.

Skiftende norske regjeringer har vært i årelange forhandlinger med EU om hvordan denne pakke av energiregler skal tas inn i EØS-avtalen. Vanskeligst har det vært å bli enige om hvordan Norge skal forholde seg til Acer.

EU vil gi oss plass ved bordet i Acer, men uten stemmerett. Attpåtil forutsetter EU at vi skal finne oss i alt Acer vedtar. Det er ikke lite:

1. EU krever at reguleringen i Norge skal overtas av en ny reguleringsmyndighet (RME) som skilles ut fra NVE og skal være «helt uavhengig av nasjonale myndigheter». Til gjengjeld skal RME være helt avhengig av alt Acer bestemmer.

Det skal skje ved at Acer fatter vedtak som sendes til EØS-avtalens overvåkingsorgan ESA som – ord for ord – fatter samme vedtak og sender det videre til RME. Så fatter RME «helt uavhengig av nasjonale myndigheter»

Avgjør om i mars. Den avsluttende stortingsdebatten om tilslutning til EUs energibyrå Acer er satt opp til 16. mars.

FOTO: SILJE R. KAMPESÆTER, AKTIVIOSLO.NO

Det minste som må kreves, er at alt som innebærer overføring av myndighet, må behandles med krav om tre fjerdedels flertall.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 1-2018

også det samme vedtaket. Slik skal Acer få reell håndhevs- og vedtaksmyndighet over energisektoren vår.

2. Acer har rett til å fatte vedtak om oppbyggingen av infrastruktur som krysser grenser, «om adgang til nettverk og forsyningssikkerhet» og om det som så vakkert kalles «prosjekter av felles interesse».

Hvis deltakerne i slike fellesprosjekt ikke blir enige om hvordan utgiftene skal fordeles, kan Acer bestemme hvem som skal betale hvor mye. Det kan for eksempel bety at Acer kan pålegge oss å betale for kraftkabler og rørledninger fra Norge til andre land.

3. Acer skal ha kompetanse til å godkjenne vilkår som binder medlems-

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

statene for eksempel ved tildeling av kapasitet og ved håndtering av flaskehalser ved grensekryssende virksomhet. Hvis nasjonale myndigheter ikke kan bli enige på tvers av grenser, kan Acer fatte vedtak både om adgang til nettverk og om operasjonell sikkerhet.

For behandlingen på Stortinget er tidsplanen at høringsuttalelsene gjennomgås 2. februar. Den avsluttende stortingsdebatten er satt til 16. mars.

Det minste som må kreves, er at alt som innebærer overføring av myndighet, må behandles av Stortinget i henhold til Grunnlovens paragraf 115, altså med krav om tre fjerdedels flertall.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og MDG har i en felles fraksjonsinnstilling vært enige om at en energiunion «vil innebære overføring av makt og myndighet fra nasjonale organer» og advarte mot en løsning som «kan åpne for at norske interesser blir svekket dersom det skulle oppstå tvist knyttet til infrastrukturen på norsk sokkel eller overføringskabler til utlandet». Innst. S (2015-2016)

Sammen med Rødt har disse fire partiene 80 stemmer på dagens Storting. Hvis Arbeiderpartiet holder stand og fem fra Kristelig Folkeparti, Venstre eller Fremskrittspartiet også skulle stemme nei til de overnasjonale delene av energiunionen, har vi fortsatt trygg nasjonal kontroll over vår viktigste varige naturressurs.

■ Viktigste kilde: «Kampen om kraften. EUs energiunion og hva den betyr for Norge», Vett-hefte nr. 2/2017, Nei til EU
■ Last ned fra Nei til EU på neitileu.no/sok?s=vett

NY MEININGSMÅLING OM EUS ENERGIUNION:

– Vi vil styre krafta vår sjølv!

Ei **ny meningsmåling** viser at det norske folket seier eit klart nei til å underlegge norsk kraft under EU.

Meiningsmålinga, utført av Sentio for Nei til EU i november, viser at 44 prosent av dei spurte ikkje støttar at overvakingsorganet ESA på vegne av EUs energibyrå skal treffe vedtak om norsk straum og kraft. Berre 18 prosent av dei spurte støttar denne overføringa av suverenitet. Ein

stor del av dei spurte, 38 prosent, veit ikkje om dei støttar ei slik suverenitetsoverføring.

Stor motstand i Frp

Det er fleirtal mot maktoverføring til EUs energibyrå i alle parti, men sterkast er motstanden i Frp, Raudt og Senterpartiet.

Utfordra Søviknes:

14. desember utfordra Kathrine Kleveland olje- og energiminister Terje Søviknes på at berre 12 prosent av Frp sine veljarar støttar tilslutning til EUs energibyrå. FOTO: HILDE LOFTESNES NYLÉN

– Berre 12 prosent av Frp sine veljarar støttar tilslutning til EUs energibyrå, noko som må vere ei tankevekkjar for olje- og energiminister Terje Søviknes, som har sendt forslaget til Stortinget, seier Kathrine Kleveland, leiar i Nei til EU.

Meiningsmålinga viser at det også er fleirtal mot tilslutning til EUs energibyrå blant dei som svarer at dei støttar EØS-avtalen. Den einaste gruppa som er for å avgje suverenitet er EU-tilhengjarane.

Kontroll over arvesølv

Nei til EU tek framlegget om overføring av kontrollen over kraftsektoren svært alvorleg og mobiliserer til kampanje mot suverenitetsavståinga.

– Vi snakkar om å avgje kontrollen over vår viktigaste evigvarande ressurs, fossefalla. Vi snakkar om ein føresetnad for norsk industri. Vi snakkar om straumpris og forsyning i eit kaldt langstrakt land. Vi snakkar rett og slett om arvesølv vårt, seier Kathrine Kleveland.

– Nei til EU er uroa for at ei tilknytning til Acer er første steg til å skli inn i EUs energunion.

– Nei til EU krev at Stortinget

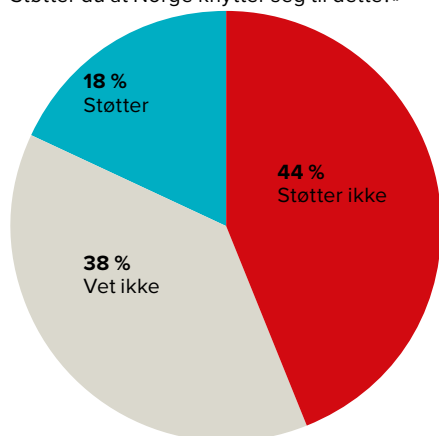
AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Vil ikke ha tilslutning til EUs energibyrå

Spørsmålet: «Overvåkingsorganet ESA i Brussel skal på vegne av EUs energibyrå treffe bindende vedtak om norsk strøm og kraft. Støtter du at Norge knytter seg til dette?»

KILDE: SENTIOMÅLING, NOVEMBER 2017

respekterer Grunnlova og handsamar regjeringa sitt forslag etter paragraf 115 om suverenitetsavståing, som føreset tre fjerdedels fleirtal for vedtak.

Regjeringa vil innføre EUs tredje energimarknadspakke i EØS og legge Noreg under EUs energibyrå Acer via

overvåkingsorganet ESA. Forslaget vart sendt til Stortinget i november og skal handsamast i februar og mars.

EU har gjeve energibyrået Acer i Slovenia makt til å handheve og gjere vedtak som grip inn i nasjonal styring og kontroll i medlemslanda. Acer skal overvake både nasjonale reguleringsstyremakter og systemoperatørar i EU-landene, tilsvarende Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statnett.

Regjeringa sitt framlegg går ut på å dele NVE og skilje ut eit reguleringsorgan (RME) uavhengig av norsk politisk styring. På den måten kan EU regulere og bestemme over energipolitikken vår gjennom overvåkingsorganet ESA.

RME skal vere heilt uavhengig frå nasjonale styresmakter. Regjeringa legg opp til å bruke same systemet som dei brukte då dei ga frå seg suverenitet til EUs finanstilsyn. Acer eller EU-kommisjonen gjer sine vedtak og sender dei over til overvåkingsorganet ESA. ESA gjer same vedtak og sender dette til RME, som også gjer same vedtak. Slik vert RME Acer sitt verktøy i Noreg, heilt fritt for nasjonal politisk styring.

Telemark fylkesting sier nei til EUs energiforbund

■ I et vedtak av 7. desember ber Telemark fylkesting regjering og Storting reservere Norge mot suverenitetsavståelse til EUs energibyrå.

«Ingen suverenitetsavståelse til EUs energiforbund», heter uttalelsen.

«Fylkestinget i Telemark vil henstille til regjeringen om å behandle saken i henhold til Grunnlovens paragraf 115 med krav om tre fjerdedels flertall med henvisning til at en suverenitetsavståelse på et så sentralt område som energi knapt kan sies å falle under betegnelsen 'ikke inngripende', og bør behandles deretter».

Telemark fylkesting mener norsk kraft skal brukes til å utvikle landet og ber regjering og Storting reservere Norge mot suverenitetsavståelse til EUs energibyrå.

Nei til EU utfordret Kristelig Folkeparti

■ KrF må forlange at forslaget om å avstå suverenitet til EUs energibyrå, blir behandlet etter Grunnlovens § 115.

Dette var hovedbudskapet da Nei til EU i desember møtte Olaug Bollestad på Stortinget.

– Nei til EU tar for gitt at KrF opptrer like rakrygget her som partiet gjorde i saken om Finanstilsynet i 2016. Det hyggelige møtet med Olaug Bollestad, medlem av gruppestyret i KrF, ga ingen grunn til å tro noe annet, sier Kathrine Kleveland.

Norges dyreste kopimaskin skal resirkulere EU-vedtak

■ I statsbudsjettet for 2018 er det satt av 55 millioner kroner til en ny kopimaskin, også kalt Reguleringsmyndighet for energi (RME). RME skal skilles ut fra NVE i den ene hensikt å kopiere vedtak fra EUs energibyrå og ESA.

Reguleringsmyndigheten skal være uavhengig av Olje- og energidepartementet og får uavsettlig leder i kontraktperioden på seks år. Prisen for denne konstruksjonen er i forslaget til statsbudsjett for 2018 anslått til 55 millioner kroner.

REGJERINGEN VIL BRYTE GRUNNLOVEN:

Derfor må Stortinget bruke

Avgivelse av suverenitet til EUs energibyrå Acer må behandles etter **Grunnlovens paragraf 115** med krav om tre fjerdedels flertall. Regjeringens foreslåtte løsning er i strid med Grunnloven.

Regjeringen ønsker å bruke Grunnlovens paragraf 26 som krever bare simpelt flertall. Påstanden er at ESAs vedtak har folkerettslig virkning for Norge og at en myndighetsoverføring i alle fall er «lite inngripende». Denne begrunnelsen er ikke holdbar, av flere grunner.

EUs verktøy i Norge

Det brukes samme system som ved avgivelse av suverenitet til EUs finanstilsyn: EUs energibyrå eller EU-kommisjonen fatter sine vedtak og oversender dem til overvåkningsorganet ESA. ESA fatter samme vedtak og sender dette til den nyopprettede Reguleringsmyndigheten for energi (RME), som så fatter samme vedtak.

RME skilles ut fra NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat), det lovfestes at reguleringsmyndigheten skal være uavhengig av OED (Olje- og energidepartementet), får eget budsjett i statsbudsjettet og får uavsettlig leder i kontraktsperioden på seks år. Departementet er i dag klageinstans, det erstattes med et helt uavhengig organ. Slik blir RME energibyråets verktøy i Norge, helt fritt for nasjonal politisk styring.

Grunnlovsstridig tilslutning

Professor Peter Ørebech ved Universitetet i Tromsø er ekspert på EU-rett. Han mener regjeringens løsning for tilknytning til EUs energibyrå er grunnlovsstridig.

– Arbeiderpartiets Svein Roald Hansen fremstiller i Nationen 30. oktober EUs energibyrå som et organ som gir vennlige råd, og som ikke avgjør noe som helst. Til alt overmål skal det gjelde at de velmenende råd ikke rammer selskaper og personer, men kun NVE. Hansen er feilorientert, sier Ørebech, som forklarer hvordan underordningen under energibyrået fungerer:

– Energibyrået Acer innfører overnasjonale ordninger i Norge, der

EU treffer vedtak, og Norge kopierer det ord for ord for så å bli iverksatt av RME, et organ utsprunget fra NVE, som ikke kan styres eller instrueres av Norge, sier han.

– Regjeringen viser til at suverenitetstapet er «lite inngripende» noe som da er ensbetydende med at Grunnlovens paragraf 26 kan brukes. Regjeringen blokkerer dermed bruk av tre fjerdedels flertall, som er kravet i paragraf 115.

Norge kan etter paragraf 26 tilslutte seg internasjonalt samarbeid med simpelt flertall, når det bygger på full gjensidighet.

– Dersom tilslutning til EUs energidirektiv skal godkjennes etter paragraf 26 må det være tale om likestilte stater,

Hvem skal bestemme over kraften? EUs energibyrå skal bestemme hvordan strømmen skal flyte. Dersom Norge blir tilknyttet energibyrået, vil det stride mot Grunnloven. FOTO: EMIL LØKÅS, STATNETT

som sammen etablerer et felles internasjonalt organ i full gjensidighet, sier Ørebech. Men dette er ikke realiteten.

– EUs energibyrå har full kontroll over ESA som igjen dikterer RME. Det er null gjensidighet. EU har vedtaksmyndigheten. Det vil si at Norge overlater makten til et EU-organ som Norge ikke er medlem av. ESA har således blitt et organ for EU og ikke for EFTA-statene.

Advokatforeningen kritiske

Regjeringens fikenblad for å ikke bruke Grunnlovens § 115, slik det var nødvendig med EUs finanstilsyn, er at det formelt er RME som fatter vedtak som får direkte virkning overfor norske bedrifter eller personer. De mener i tillegg at

paragraf 115

myndigheten er lite inngripende.

Advokatforeningen stiller i sitt høringssvar spørsmål ved om EUs energibyrå kan fatte vedtak som er rettslig bindende i Norge. I så fall vil dette være overføring av myndighet til et internasjonalt organ hvor Norge vil delta uten stemmerett. Advokatforeningen mener denne tematikken bør utredes nærmere og ses i lys av Grunnloven paragraf 26 og 115.

Lite inngripende?

Det bygges nå to overføringskabler til Tyskland og Storbritannia. De vil doble muligheten for krafteksport slik at halve vår kraftproduksjon kan eksporteres. Fagbevegelsen i vår nest største eksportindustri frykter europeiske

Professor Peter Ørebech, Universitetet i Tromsø.

AV ARNE BYRKJEFLOT

Politisk rådgiver i Nei til EU

strømpriser og at Norges viktigste konkurransefordel dermed forsvinner.

EUs energibyrå bestemmer reglene for hvordan strømmen skal flyte, når det skal importeres og når det skal eksporteres. Med bindende flertallsvedtak.

Det er fortsatt departementet som gir konsesjon til nye utenlandskabler, men det er RME som på forhånd skal lage reglene for hva som kreves for å få en konsesjon. Kan departementet nekte dersom kravene følges for å skjerme norsk industri?

LO er i sitt høringssvar skeptisk til at den nasjonale kontrollen med energiforsyningen reduseres gjennom overføring av strategi- og beslutningsmyndighet til EU og Acer.

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Årbok 2018: Europa 2027 – kr 240 (medlemspris inkl. porto)

Stadig mer union eller samarbeid mellom stater? Det er spørsmålet i diskusjonen om EUs utvikling og fremtiden for Europa. Les om fremtidsbilder for sikkerhet, energi, arbeidsliv, Storbritannia og Norden. Kan EFTA være flere land enn EU i 2027? Årskavalkaden oppsummerer utviklingen i EU og i EØS. Redaktør: Morten Harper. 160 sider.

Nytt opplag: Kampen om kraften – 60

EUs energunion og hva den betyr for Norge. Energi er blitt et av EUs viktigste områder for integrasjon. Middelet er sentralisering av beslutningene, med myndighet samlet hos energibyrået Acer. For Norge skal overvåkningsorganet ESA ha en tilsvarende rolle i EØS, hvis vi ikke benytter vetoretten. Nei til EUs skriftserie Vett nr. 2 2017. 48 sider i farger.

EØS-meldingen

25 år med EØS

Konsekvenser for arbeidsliv og samfunn

Redaktør: Dag Seierstad

Del 1: Konsekvenser for arbeidsliv og samfunn (mai 2017)

Del 2: EØS-avtalens prinsipper og institusjoner. Konsekvenser for økonomi,

fiskeri, distriktspolitikk, samferdsel, miljø,

helse og mattrygghet (oktober 2017)

EØS-meldingen: 25 år med EØS

Rapport i to deler, hovedforfatter er Dag Seierstad.

Del 1: Konsekvenser for arbeidsliv og samfunn (mai 2017)

Del 2: EØS-avtalens prinsipper og institusjoner. Konsekvenser for økonomi,

fiskeri, distriktspolitikk, samferdsel, miljø,

helse og mattrygghet (oktober 2017)

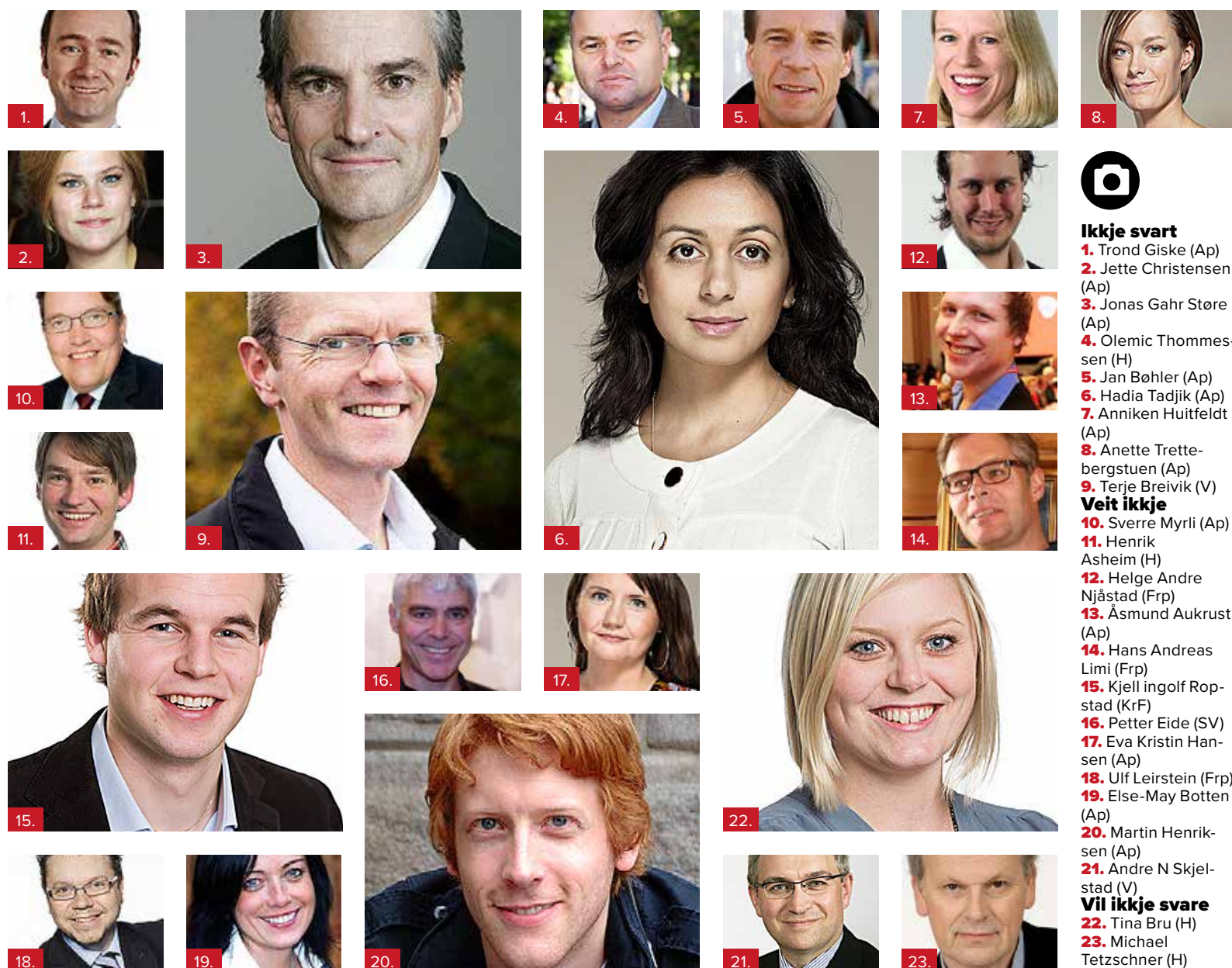
Andre publikasjoner

- EØS-guiden
- 5 fakta handel
- Verveløpeseddel: Du er viktig for neisaken
- Løpeseddel: – Vi vil ut av EØS

Nei til EU Fakta

- Fem fakta om Acer, EUs energibyrå
 - Acer: Derfor må Stortinget bruke § 115
 - Skal vi la EU overstyre norsk jernbanepolitikk?
 - EØS og fiskerinæringa
- Les på nett: www.neitileu.no

Last ned fra Nei til EUs nettsider:
www.neitileu.no

Ikkje svart

1. Trond Giske (Ap)
2. Jette Christensen (Ap)
3. Jonas Gahr Støre (Ap)
4. Olemic Thommesen (H)
5. Jan Böhler (Ap)
6. Hadia Tadjik (Ap)
7. Anniken Huitfeldt (Ap)
8. Anette Trettebergstuen (Ap)
9. Terje Breivik (V)

Veit ikkje

10. Sverre Myrli (Ap)
11. Henrik Asheim (H)
12. Helge Andre Njåstad (Frp)
13. Åsmund Aukrust (Ap)
14. Hans Andreas Limi (Frp)
15. Kjell Inge Røpstad (KrF)
16. Petter Eide (SV)
17. Eva Kristin Hansen (Ap)
18. Ulf Leirstein (Frp)
19. Else-May Botten (Ap)

20. Martin Henriksen (Ap)
21. Andre N Skjelstad (V)

Vil ikkje svare

22. Tina Bru (H)
23. Michael Tetzschner (H)

KVA MEINER STORTINGSREPRESENTANTANE OM EUS ENERGIBYRÅ ACER?

Stortingsrepresentantar som ikkje vil meine

Nesten halvparten av stortingsrepresentantane har ikkje svart, vil ikkje svare eller veit ikkje om dei støttar at Noreg skal underleggast EUs energibyrå. Vi utfordrar dei til å svare!

I løpet av valkampen spurte Nei til EU stortingskandidatane kva dei meiner om norsk tilknytning til EUs energibyrå Acer. Av dei som i dag sit på Stortinget, var det 39 som svarte veit ikkje, og 39 som ikkje har svart i det heile. Fire har informert oss at dei ikkje ønskjer å svare. Nokre av disse kan du sjå i oversikta over. 40 har

svart ja på spørsmålet og 47 nei.

Dette var spørsmålet vi stilte: «Støtter du at Norge skal bli underlagt EUs energibyrå Acer gjennom overføring av myndighet til overvåkningsorganet ESA?»

Blokkerande mindretal

Suverenitetsavståing til ein organisa-

■ Søk etter stortingsrepresentantane sine svar i kandidatundersøkinga apps.neitileu.no/valg2017/

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

sjon der Noreg ikkje er medlem, skal handsamast etter paragraf 115 i Grunnlova, som krev tre fjerdedels flertall for vedtak. Då kan dei 47 stortingsrepresentantane som har svart nei i Nei til EU si undersøking stoppe tilsluttinga.

«Veit ikkje» vil avgjere

Dersom Stortinget vel å omgå problemet ved å handsame tilslutting til energibyrået etter paragraf 26, som berre krev simpelt fleirtal, må 85 representantar røyste nei. Då må ein stor del av dei som ikkje har svart i undersøkinga, eller har svart at dei ikkje veit, også røyste mot tilsluttinga.

FORVENTER KRAFTTAK FRA HELE ORGANISASJONEN:

– Energi- kampanjen er i full gang!

– Er dere klare for å jobbe med **kampanje mot EUs energiunion**, og dermed også styrke Nei til EU?

Kampanjeleder og generalsekretær Hilde Loftesnes Nylén utfordrer fylkeslag, lokallag, aktivister og medlemmer til en ekstra innsats i perioden fram til spørsmålet om norsk tilknytning til EUs energibyrå er avklart.

– Vi går nå inn i en intensiv kampanjeperiode mot EUs energiunion. Denne saken er den viktigste for hele organisasjonen frem til midten av mars 2018, sier kampanjelederen.

– Vi ser at det jobbes veldig godt ute i organisasjonen. Her er det bare å fortsette trykket!

Kampanjeleder: Generalsekretær Hilde Loftesnes Nylén.

Kampanjeledelsen er på plass

Nei til EU sentralt har satt ned en kampanjegruppe som skal lede arbeidet.

– Opprett gjerne lokal kampanjegruppe og utpek en lokal kampanjekoordinator, sier Nylén.

Hun trekker fram noen tiltak som blir diskutert i kampanjegruppa. Noen av disse kommer til å bli gjennomført av sentralt, andre tiltak er med som forslag til lokal aktivitet.

■ Ti kraftkommuner på ti dager: Besøk til ti kommuner med kraftkrevende industri i løpet av ti dager. Lokale arrangement i hver kommune. Har du innspill til hvor vi bør reise?

■ Lokal alliansebygging (se info under)

■ Aksjon foran kraftverk?

■ Lokal aksjonsdag?

■ Nasjonal aksjonsdag?

■ Film og grafikkproduksjon til sosiale media.

Lokal alliansebygging

Generalsekretæren oppfordrer alle fylkeslag til å snarest starte arbeidet med å bygge lokale allianser mot EUs energiunion.

– Tips til hvor dere kan begynne

■ Kampanjegruppa består av Hilde Loftesnes Nylén (kampanjeleder), Kathrine Kleveland, Ildar Helle, Boye Ullmann og Trude Koksvik Nilsen.

■ Kontakt kampanjegruppa på epost kampanje@neitileu.no.

er partiene i nei-alliansen og lokale fagforeninger. Det er kun gjennom stort press fra grasrot og lokalmiljø at vi vil greie å vinne nok stortingsrepresentanter over på vår side, enten det er snakk om bruk av paragraf 115 eller selve saken om energiunion, sier hun.

– I tillegg til å fokusere på å vinne saken skal vi samtidig bruke kampanjen til å styrke vår egen organisasjon gjennom å danne nye allianser og styrke de eksisterende, mobilisere nye aktivister, bygge tillitsvalgtapparatet vårt og verve nye medlemmer.

Besøk lokalt

Nei til EU vil også bruke denne energikampanjen som en del av prosjektet med Norsk Landbrukssamvirke i 2018.

– Prosjektets hoveddel omfatter besøk til samtlige 19 fylker i løpet av 2018. Viktige elementer vil være utadrettet virksomhet, alliansearbeid og hvordan bygge gode lag lokalt, i tillegg til politisk kjerneargumentasjon – i dette tilfellet EUs energiunion, forteller hun.

SVs landsstyre går imot norsk tilknytning til Acer

■ – Det er viktig at vi har nasjonal kontroll for regulering av strømmettet og strømmarkedet.

Acer vil utfordre den nasjonale kontrollen som vi har i dag, sier landsstyret i SV i en uttalelse.

Statlig eierskap og samfunnsøkonomisk lønnsomhet må være en forutsetning for eventuelle ytterligere mellomlandsforbindelser, mener SV. Partiets landsstyre sier at nye kabelprosjekter «må veies opp mot norsk industriutvikling, arbeidsplasser og muligheten for utfasing av fossil energi i Norge».

– Det er viktig at vi har nasjonal kontroll for regulering av strømmettet og strømmarkedet, heter det videre.

EU kveler norsk transportbransje

■ «Nok er nok. For transport i Norge skal det være norsk lønn og norske regler skal håndheves. Det må legges ned veto mot alle deler av EUs mobilitetsspakke som gir mer kabotasje», heter det i en uttalelse fra Nei til EUs rådsmøte 19. november 2017.

Norsk transportnæring sysselsetter 77 000 og har ei omsetning på 80 milliarder. Det er en av våre viktigste distriktsnæringer. År etter år har den norske transportbransjen ropt varsko.

En sosial søyle uten funksjon

■ EU-prosjektet er i krise. Foreløpig er svaret mer av det som ikke har fungert. Det siste eksemplet er innføring av en sosial søyle. Nei til EU mener dette er EU-toppenes forsøk på å pynte på fasaden, samtidig som grunnen er i ferd med å forsvinne under føttene på dem. Det er budskapet i en uttalelse fra Nei til EUs rådsmøte 19. oktober 2017.

EU-toppmøtet i november presenterte EUs sosiale søyle. Dette er uttrykk for en økende erkjennelse av at EU preges av fattigdom, arbeidsledighet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Det mangler imidlertid en innrømmelse av at dette er resultat av en villet politikk i form av krav om dramatiske budsjettkutt i eurosonen og svekkelse av fagbevegelse.

Nei til EUs faglige leder Boye Ullmann holder appell under det alternative toppmøtet i Göteborg i november.

REGJERINGEN VIL HA NORGE MED OG VURDERER LØSNING MED STORBRITANNIA:

EU oppretter militær «koali

13. november undertegnet 23 EU-land og **unionens utenriksjef, Federica Mogherini**, en felles intensjonserklæring til Det europeiske råd om tett militært samarbeid.

Avtalen om en permanent militær samarbeidsstruktur (PESCO) er et nytt, stort skritt i utviklinga av et EU-forsvar. Den inngår som ledd i EUs globale strategi, lansert i juni 2016. Tysklands utenriksminister Sigmar Gabriel kaller avtalen en «milepæl».

Etter noe nøling er det nå klart at alliansefrie Sverige og Finland tilslutter seg, mens Danmark holder seg vekk som følge av landets forbehold på forsvarsområdet. Også Østerrike har kastet seg på opprustningsprosjektet. Landets utenriksminister Sebastian Kurz fastholder at dette ikke er i strid med landets offisielle nøytralitetspolitikk. Det er foreløpig uklart om noen av

de resterende medlemsstatene utenom Storbritannia, blir med.

Den spanske forsvarsministeren Maria Dolores de Cospedal hyllet i forrige uke PESCO som «EUs trolig mest ambisiøse prosjekt for tida».

Fransk-tysk prosjekt

Avtalen har kommet i stand på tysk-fransk initiativ for å få fart på det mange ser på som bygging av en europahær. EUs toppmøte i juni i år la grunnlaget for PESCO og intensivert felles militær kapasitetsbygging og finansiering på en rekke områder, herunder opprettelsen av et europeisk forsvarsfond (EDF). Siden har Frankrikes president Emmanuel Macron lansert en rekke enda

EU- og EØS-minister Marit Berger Røsland. FOTO: FOTOGRAF STURLASON/UD

mer vidtgående forslag for opprustning i EU-regi.

Det er «frivillig» for medlemsland å tilslutte seg PESCO, men har de først tilsluttet seg, er samarbeidet forpliktende. PESCO-landa forplikter seg til «regelmessig reell økning av forsvarsbudsjettene». De forplikter seg også til å bruke minst 20 prosent av budsjettet til innkjøp av materiell.

Norge ønsker å hekte seg på

I sitt innlegg på møtet i Stortingets europautvalg 25. oktober sa EØS- og EU-minister Marit Berger Røsland at:

– Regjeringen vil følge utviklingen av PESCO og videreutviklingen av EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk nøye. Særlig om det skulle utvikle seg nye samarbeidsformer mellom EU og tredjeland i lys av brexit.

Det siste er en henvisning til at Storbritannia i et posisjonsnotat har tilbudt EU en vidtgående «sikkerhetstraktat» som ledd i brexit-forhandlingene. PES-

AV JAN R. STEINHOLT

Politisk rådgiver i Nei til EU

**To utenforland
i EUs militær-
samarbeid?**

Den norske fregatten Otto Sverdrup på Nato-opdrag i London. FOTO RUNE HAARSTAD, SJØFORSVARET

isjon av villige»

CO inneholder en åpning for at også land som ikke er medlemmer av EU, kan delta i spesifikke oppdrag. Dette er en åpning for at atommakta Storbritannia kan trekkes med når EU-medlemskapet opphører i 2019.

– Norge vil delta aktivt i debatten med sikte på å kunne bli inkludert i nye ordninger der det vil være i norsk interesse. Her vil tett dialog med to-neangivende medlemsland også være avgjørende, sa Røsland.

Tillegg til EØS-avtalen

På tross av at militært samarbeid ikke har dekning i EØS-avtalen, er Norge allerede aktivt med i EUs prosjekter og «en betydelig bidragsyter til EDAs forsknings- og teknologiutviklingsprogrammer».

EØS-avtalen omfatter ikke EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk (CSDP). Likevel samarbeider Norge aktivt med EU innenfor CSDP gjennom blant annet en rammeavtale som

regulerer norsk deltakelse i EUs sivile og militære krisehåndteringsoperasjoner, en samarbeidsavtale om nordisk innsatsstyrke og en samarbeidsavtale med EUs forsvarsbyrå (EDA).

Norsk deltakelse i EUs forberedende tiltak innen forsvarsforskning, Preparatory Action on Defence Research (PADR), ble innlemmet i EØS-avtalens protokoll 31 28. oktober i år. Protokoll 31 gjelder samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter (fri bevegelse av varer, tjenester, personer og kapital). Dette betyr at Norge som eneste ikke-medlemsland deltar i forprosjektet til det nyoppretta Europeiske forsvarsfondet (EDF). Pilotprosjektet for forsvarsforskning vil bli avløst av et permanent europeisk forsvarsfond fra 2020.

– Nei til EU er sterkt uenig i at Norge er med på å iverksette de offensive globale og militære ambisjonene til en union vi ikke er medlem av, sier Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU.

Aktivisten

Standpunkt vil bli bedre kjent med aktivistar og tillitsvalde.

Namn?

■ Boye Ullmann.

Bustad?

■ Oslo, Bislett.

Alder?

■ Hemmelig – kødda – 63 år.

Verv i Nei til EU?

■ Styremedlem og leder Faglig utvalg.

Yrke?

■ Utdanna verktøymaker, nå organisasjonsarbeider.

Når og hvorfor melde du deg inn?

■ I 1990. Ny EF-kamp og EØS-strid var i gang.

Kva er den største utfordringa for Nei til EU no?

■ Å se sammenhengen mellom alt det markedsliberale som kommer i Norge og EU- og EØS-prosjektet

Korleis kan Nei til EU nå breiare ut?

■ Nei til EU må alliere seg lokalt, regionalt og sentralt med stadig nye aktører og organisasjoner som er ramma av den markedsliberale politikken fra EU og EØS.

Har du eksempel på vellukka Nei til EU-arbeid?

■ Seieren i 1994. Nei til EU sammen med oss i Faglig utvalg sitt arbeid i forhold til EUs tjenstedirektiv, vikarbyrådirektiv og EUs postdirektiv.

Kva type aktivitet likar du sjølv best?

■ Naturligvis kampen mot sosial dumping, arbeidslivskriminalitet som kommer av EØS-avtalens frie flyt – ikke minst billig import av arbeidskraft fra Sentral- og Øst-Europa som blir loset gjennom bemanningsbransjen. Dette truer hundre års kamp for velferdsstaten og faglige oppnådde rettigheter. Dette er også hensikten med EØS og det indre markedet.

Kathrine Kleveland og Tove Bøygard.

– Eg er veldig oppteken av at vi i Nei til EU-samanheng skal hugse å ha med kultur. Eg trur på kulturen for å formidle budskapet på litt andre måtar, seier Kathrine Kleveland. FOTO: EIVIND FORMOE

NY NEI-SONG OG MUSIKKVIDEO:

Tove Bøygard har laga ny song til Nei til EU

– Det er når vi kjenner avgjerder på kroppen som ikkje vi ikkje har hatt høve til å påverke, at vi skjønar kor viktig det er å stå opp for folkestyre og demokratiet, seier **Tove Bøygard**, aktuell med ny song om folkestyre og EU.

Songar og artist Tove Bøygard har på eige initiativ skrive ein ny song som EU-motstandarar i heile landet vil bli godt kjend med framover. I denne samtalen med Nei til EU-leiar Kathrine Kleveland forklarar Bøygard bakgrunnen for nei-songen og engasjementet sitt.

– **Tove Bøygard, du skriv låtane dine sjølv, og du har laga ein song som heiter «Folkestyre», som vi i Nei til EU er veldig glade i, seier Kathrine Kleveland.**

– **Du skreiv den til eit møte hjå oss. Vil du seie litt meir om den?**

– Ja, eg var så heldig å få spele på konferansen Nei2017 i mars her i Oslo, og då tenkte eg at eg måtte skrive ein eigen song til Nei til EU, seier Tove Bøygard.

– Eg var jo med i 1994 og har vore engasjert på min måte i EU-spørsmålet heile vegen. Og for meg er det jo sjølv-sagt folkestyre som er heile hovudsaka i mitt EU-standpunkt. Så då sette eg meg ned og skreiv songen som heiter «Folkestyre».

– **Og den traff oss rett i hjartet, og no er det laga ein video der vi får heile songen. Vil du seie litt meir om videoen?**

– Ja, i dagens medieverd er det jo viktig å ha noko visuelt og det er viktig å spreie budskapet. Eg er veldig nøgd med denne videoen. Det er ei som heiter Sara Andersson som har filma og har regien på den. Videoen er også teksta, fordi det er viktig at budskapet kjem fram her. Eg syng på hallingdialekt, så om det er nokon som ikkje heilt skjønar dialekta, skal ikkje det vere noko problem. På videoen får du med teksten òg.

Sosialdemokrat og EU-motstandar

– **Det er vi veldig glade for, for nett-opp teksten er så veldig sterk her. Den handlar om folkestyre. Kva slags engasjement hadde du i 1994 under folkerøystingskampen?**

– Eg har bakgrunn frå AUF. Eg sat på fylkestinget i Buskerud for Arbeidarpartiet, og i sentralstyret i AUF. Mitt utgangspunkt var to saker, folkestyre og solidaritet. Det var også hovudargumenta for Nei til EU. Så for meg var det eit veldig enkelt val. I AUF var det mange diskusjonar og vi var jo delt. Men det var mange AUF-arar som var nei til EU, og som jubla høgt den natta då det vart så klart fleirtal.

– **Du har vore på kvinnekongres-**

sen og sunge songen. Vi veit at denne songen funkar, og vi som publikum får vere med å synge også. Så når folk ser den heime, oppmodar vi til å vere med å synge på «nananana», og lære seg teksten.

– **Korleis er den kreative prosessen din?**

– Det vert oftast triggja av eit engasjement. Eg har jo eit samfunnsengasjement i mange av tekstane mine. Eg har jobba gatenært i Oslo i mange år, og eg har henta mange historier frå sterke menneskemøte, og vil fortelje menneske sine historier. Samfunnsengasjementet mitt blir triggja av dagsaktualitetar, men det er tufta på ryggmargsrefleksen eg har frå det politiske engasjementet som vart vakt veldig tidleg. Engasjementet er igjen tufta på solidaritet og i sosialdemokratiet, på venstresida.

– **Då vil eg nemne ein song du song på kvinnekongressen, Melea, som handlar om ein flyktning. Det er jo også ei sak vi opplever at EU ikkje har løyst på beste vis. Kan du fortelje litt om den songen?**

– Den songen handlar om dei som kjem til landet vårt, og som vi ikkje tek godt nok vare på. Akkurat denne songen vart inspirert av eit gammalt bilete som eg såg i Dagsavisen. Det var eit bilete frå Kristiania frå 1912. På dette biletet står det ei ung jente med langt skjørt og skaut og som held fram ein kopp. Eg skvatt, fordi dette liknar slik på jentene som sit med koppen sin nede på Grønland torg.

– På biletet frå 1912 heiter jenta Marie, og ho er symbolet på våre nære historie. Vi var eit fattig land, og ho står

– Mitt utgangspunkt var to saker, folkestyre og solidaritet. Det var også hovudargumenta for Nei til EU. Så for meg var det eit veldig enkelt val.

TOVE BØYGARD

Musikar

Folkestyre i alle land

Nanana.....
I Brussel sit dei mektige og vil styre våre liv.
Dei gjev pokker i folkestyre gjennom alle sine direktiv.
La demokratiet leva.
La oss styre der me bur.
Me veit kor skoen trykke.
Me treng ingen EU-hestekur.

Era me mange som har ropt så høgt me kan.

Era me mange som vil ha folkestyre i alle land.

Era me mange som har trudd at det går an.

Å gjera ein forskjell om me berre bryr oss lite grann.
Nananana...

Folk må sjølv få velja om dei vil bu i by ell land.
Alle våre bygder vil få det trångt under EUs klamme hand.
Og arbeids- og velferdsgoder, ei sikkerheit for oss når me slit.
Kan bli strypt før me veit ordet, om Brussels slips skal sendast hit.

Era me mange som har ropt så høgt me kan.

Era me mange som bryr oss om andre folk, andre land.

Era me mange som har trudd at det går an.

Å gjera ein forskjell – la folket styre – i alle land

Å gjera ein forskjell – om me berre bryr oss....

Nananana...
Tove Bøygard

Les heile intervjuet her: <https://neitileu.no/sok?s=bøygard>

AV SINDRE HUMBERSET OG EIVIND FORMOE

sindre.humberset@neitileu.no

i suppekø med koppen sin. Ho kunne vore bestemor vår, så eg trur det er mange som kjenner mykje godheit for Marie, mens Melea på Grønland går vi forbi.

Alt handlar om folkestyre

– **Er det andre EU-saker du har late deg provosere av oppgjennom?**

– Det er jo stadig vekk enkeltsaker på så mange områder. Sjølv om vi ikkje er med i EU så er det ein del område der vi ikkje har fullstendig sjølvråderett lenger, spesielt i arbeidslivet. Eg synest det veldig skremmande med TiSA og disse handelsavtalane som blir laga i lukka rom, og vi veit ikkje heilt kva som skjer.

– Det er jo nettopp demokratiet som er det store problemet med EU. Veldig mange avgjerder vert ikkje eingong tekne av dei folkevalde i EU. Og når valdeltakinga er så låg som berre litt over 40 prosent, seier det veldig mykje. Eg tenkjer at lokaldemokrati og folkestyre, at ein kan vere med og styre der ein bur, det er veldig viktig. Dette er det viktig å kjempe for. Det gjennom-syrer alt og er heile grunnmuren i alt vi gjer.

– Nei til EU er inkluderande

– **Du har vore med på TiSA-demonstrasjon, på Nei2017 og på kvinnekongressen. Korleis vil du utfordre Nei til EU?**

– Eg må seie at eg synest Nei til EU er veldig inkluderande og raus. Det har eg opplevd i alle samanhengane eg har vore med. Og slik må det også vere, fordi Nei til EU femner så mange.

– I Nei til EU er det veldig mange ulike partibakgrunnar, og sjølv sagt mange som ikkje har partibakgrunn, men ein samlast om hjartesakene.

Den kulturelle skulesekken

– **Du opptre i mange samanhengar. Kan du fortelje litt om arbeidsveke dine?**

– Eit hjartebarn av alt eg gjer er å spele på ungdomsskular. Eg har gjort mange konsertar for Den kulturelle skulesekken i mange år og reist rundt på ungdomsskular over heile landet. Då er tematikken rus, psykisk helse og mobbing. Når du skal inn i ein gymsal med 300 ungdomsskuleelevar, så må du berre ta dei med ein gong. Der er det rett på og så må du halde taket. Det er ei veldig fin utfordring, kvar bidige konsert, uansett kor mange hundre konsertar ein har spelt.

– **Song og kultur har vore viktig i alle dei viktige kampane våre, likestillingskamp, Nei til EU-kamp, arbeidarkamp. Vi høyrer nesten for oss dei ulike songane frå dei ulike kampane, og no har du gjeve oss ein ny i Nei til EU, og det seier vi tusen takk for.**

Full fart fra første dag. EØS- og EU-minister Marit Berger Røsland får nøkkel av Frank Bakke-Jensen.

FOTO: MB HAGA, UD

BREXIT-FORHANDLINGENE ET LANGT SKRITT VIDERE:

Krever at regjeringen verner norske interesser

Regjeringen får kritikk for å ikke ivareta norske interesser i de revitaliserte **forhandlingene mellom EU og Storbritannia** om brexit.

EU- og EØS-minister Marit Berger Røsland får kritikk for å ikke å ta konsekvensene av britisk EU-uttmelding på alvor.

– Vi mister en historisk mulighet, sa SV-leder Audun Lysbakken til NTB 30. november. Lysbakken mener regjeringen fortsetter å snakke som om brexit ikke får konsekvenser for Norge.

Sikrer ikke norske interesser

Røsland mener det er svært positivt at EU og Storbritannia nå har fått ramme-
ne for skilsmissemøtet på plass.

**AV SINDRE
HUMBERSET**

sindre.humberset@
neitileu.no

– En ordnet brexit er bra for Europa og bra for oss, sier Røsland til NTB 9. desember. Men for Norge gjenstår jobben fortsatt, mener hun.

– Dette er ikke en avtale som sikrer norske borgeres rettigheter.

Sp vil ha Efta-invitasjon

– Britene var med i EFTA fra starten av. De var sågar initiativtakere til samarbeidet. Da skulle det bare mangle om de ikke blir invitert tilbake i det gode selskap, sa Sps Sigbjørn Gjelsvik da Stortinget i november diskuterte regjeringens redegjørelse om viktige EU- og EØS-saker.

Han er skuffet over regjeringens håndtering av Storbritannias utmeldelse av EU.

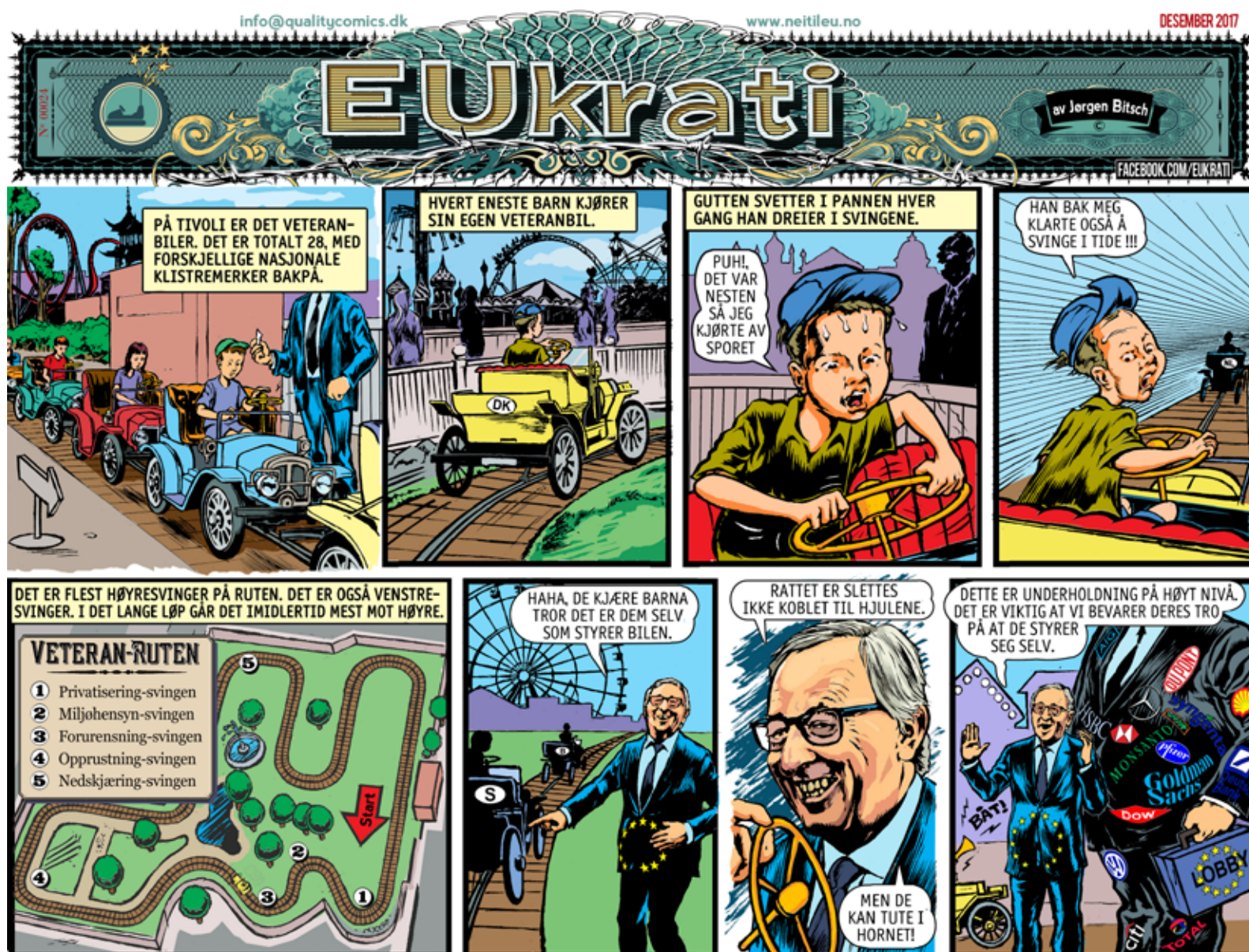
– I stedet for en invitasjon, så har britene opplevd en norsk statsminister

som først advarte dem mot å gå ut av EU, og som så sier at det ikke er sikkert at vi ønsker dere velkommen tilbake. Kanskje vi til og med skal bruke veto retten mot vår gode nabo i sørvest? Hva skal en med fiender, når man har slike venner, sa Gjelsvik ifølge NTB 30. november.

Krever handling

«Nå gjelder det for norske myndigheter å kjenne sin besøkelsestid. Så langt har norske myndigheter framstått som passive tilskuere til brexit-prosessen», skrev Nationen på lederplass 11. desember.

«Brexite bør en gang for alle begraven den særnorske forestillingen om at det ikke finnes alternativer til EØS-avtalen», skrev avisen.

MINNEORD:

Johan Nygaard til minne

Johan Nygaard gikk fra oss den 11. november. Han ville blitt 64 i desember, men lungene var sterkt svekket, så det var bare spørsmål om tid hvor lenge kroppen ville holde ut. For Johan ville så gjerne holde ut. Han bar på et brennende engasjement for rettferdighet, som drev ham til stadig nye skrivelier og offentlige debatter. Hver gang han så ny urett, maktmisbruk og ren toskeskap fra våre herrer i Brussel og deres håndlangere i Norge, så fikk han vondt innvendig, noe som igjen drev han til å svinge piskene over plutokratiet, EU-partiene og deres nyttige idioter, EØS-tilhengerne. Og han nølte heller ikke med å svinge piskene mot debattredaktører som ikke så de samme poengene som han selv gjorde.

Rettferdighetsansens var i rikt monn til stede i hjemmet, hos foreldrene Johanna og Kristen. Johanna var

norsklærerinne, fra solid bondeslekt i Ryfylke. Kristen Nygaard trenger knapt noen presentasjon for norske lesere, denne allsidige matematikk-professoren, data-geniet og folkelederen av Nei til EU. Johan var svært glad i foreldrene sine, spesielt mora, som han bodde sammen med og stelte for de siste leveårene hennes.

Johan vokste opp i Lillestrøm og på Nesodden, i et hjem der livlige politiske debatter var en del av hverdagen. Han markerte seg tidlig som et usedvanlig veltalende 'flogvit'. Men alt tidlig i tenårene nektet han å gjøre akademisk karriere og begynte på et yrkesliv som sjåfør, – av lastebil, buss og drosje. Samtidig stiftet han familie, et turbulent samliv der han giftet seg to ganger med samme kvinne og fikk to døtre.

Vi som ble kjent med han, husker Johan som en arrogant, aggressiv og sjarmerende tenåring, men også pålitelig og lojal. Senere ble han forvandlet til en varm og omsorgsfull middelaldrende herre, etter hvert med en god dose selvironi.

Det som for alvor vekket Johans engasjement og skrivetrang, var møtet

Johan Nygaard.

AV EDVARD
MOGSTAD OG
SVENN ARNE LIE

med «De onde tvillingene»: New Public Management og Mål- og resultatstyringen i offentlig sektor. Johan gjennomskuet disse styringsmodellene lenge før de fleste av oss.

Fordi Johan så dette store bildet, hadde han en unik evne til å koble ulike mennesker og ulike faglige analyser og tenke bredt og prinsipielt. Både Helsetjenesteaksjonen og Alliansen Ny Landbrukspolitik er resultat av initiativ som Johan tok.

Johan var svært kunnskapsrik, og han hadde alltid en vei ut. For Johan lå løsningen alltid i problemforståelsen. Den som forstår problemene, vil også forstå hva løsningen er. Og vite hva som må gjøres. Derfor var det alltid håp etter en samtale med Johan der problemene fikk grundig behandling. Da ble planen lagt for neste framstøt.

Johan likte bedre å forelese enn å lytte. Men han tålte ikke unfair behandling av motstandere. Han hadde evnen til å møte folk på det stedet de sto i livet, og som venn var han deltagende og medføleende.

Kjære Johan, takk for alt.

FRA NEI TIL EUS ÅRBOK «EUROPA 2027»:

Hele Norden takket nei til EU-staten

Storbritannias uttreden av EU i 2019, kombinert med Jean-Claude Junckers forslag om etableringen av Europas forente stater, førte til at **Danmark og Sverige forlot EU i 2024.**

Europa år 2027: Vi skulle ønske at luften var blitt ren, at fattigdommen var utryddet på jorden, at krig var noe man bare kunne lese om i historiebøkene og at menneskerettigheter var en selvfølge for alle mennesker i 2027. Men dessverre er det fortsatt politiske utfordringer. De siste ti årene har rett nok ført til store forandringer i Europa og verden, deriblant noen positive forandringer. En av de helt store game changere ble brexit.

Storbritannias uttreden av EU i 2019, kombinert med Jean-Claude Junckers forslag om etableringen av Europas forente stater, førte til at Danmark og Sverige forlot EU i 2024. Mot slutten av 2026 lyktes det også EU-motstanderne å vinne folkeavstemninger om utmeldelse av EU i Finland og andre EU-land (Irland, Estland og Tsjekkia).

Danmark og Sverige fikk raskt etablert et tettere samarbeid med Norge og Island etter frigjørelsen fra EU. Det var stor folkelig støtte for et tettere nordisk samarbeid i alle de fire landene.

Nordisk samarbeid for fred

Norden har på flere områder valgt å gå andre veier enn EU. Samarbeidet er langt mer desentralisert og demokratisk. Ethvert medlem av de nasjonale parlamentene i Norden kan fremme

forslag til fellesnordiske regler, og hvis et land ikke vil være med i en bestemt lovgivning, så er det mulig å takke nei. Noen ville kanskje mene at dette gjør samarbeidet svakt, men vi har det motsatte synspunktet. Fleksibiliteten og den folkelige forankringen gjør Norden til et sterkt samarbeid. I motsetning til EU, som er toppstyrt og der folkevalgte politikere ikke kan eller får fremme lovforslag, fordi EU-kommisjonen holder fast på deres enerett til å fremme lovforslag i EU.

Norden har også i økende grad igjen begynt å snakke i fellesskap i FN og andre internasjonale sammenhenger til gagn for verdens fattige, menneskerettighetene og miljøet. Det er noe som mange representanter for det globale sør setter stor pris på.

Danmark og Sverige inn i EFTA

Et av de innenrikspolitiske forholdene som også viser forskjell på Norden og EU-staten er at de nordiske landene har holdt fast ved den skattefinansierte nordiske velferdsmodellen, mens EU er i gang med å etablere en forsikringsmodell etter amerikansk forbilde. I Norden står fagbevegelsen også sterkere etter at EU-domstolen ikke lenger har innflytelse på arbeidsmarkedspolitikken. Det har blant annet ført til en reduksjon av arbeidstiden og at flere borgere som tidligere var utenfor arbeidsmarkedet, har fått muligheter for

Årboka 2018

Utdrag fra artikkel i årboken «Europa 2027 – Stadig mer union eller samarbeid mellom stater?». Bestill årboken på neitileu.no

AV RINA RONJA KARI OG LAVE K. BROCH

Medlem og første vara til EU-parlamentet for danske Folkebevægelsen mod EU

arbeid. De nordiske landenes konkurransevne er blitt styrket av dette – på tross av mange spådommer om at mer fritid ville koste Norden dyrt.

Danmark og Sverige trådte også inn i EFTA, men bestemt ikke EØS, etter landenes utmeldelse av EU. EFTA-medlemskapet sikrer blant annet våre land tollfrihet for alle industrivarer til EU og de andre EFTA-landene.

Forut for Danmarks utmeldelse av EU var det en lang politisk kamp, hvor Folkebevægelsen mod EU spilte en sentral rolle. Folkebevægelsen fastholdt bastant at EU-motstanden skulle være både tverrpolitisk og antirasistisk.

Junckers avskjedsgave til EU

I 2017 samlet 23 EU-land seg i et tettere militært samarbeid. Sverige og Finland var blant dem på tross av landenes såkalte nøytralitet. Den daværende danske utenriksminister Anders Samuelsen hadde i den anledning sagt at det danske forsvarsforbehold (unntaket fra EUs militære prosjekt) var «merkelig». Men regjeringen torde likevel ikke legge opp til en folkeavstemning. De var simpelthen redde for å tape.

Men utviklingen skjøt fart i EU. Jean-Claude Juncker hadde i sin «state of the union»-tale allerede i 2017 foreslått mer union. Det samme hadde den franske president Emmanuel Macron gjort kort tid etter. Den tyske kansler

Daxit: Danske Folkebevægelsen mod EU arbejder for en folkeavstemning om EU-medlemskapet, med ønske om en dansk exit – daxit. Bildet er fra kampanjen for mot å fjerne det danske rettsforbeholdet. I 2015 sa 53 prosent av danskene nei til mer makt til EU over justisområdet. FOTO: NEWS ØRESUND (CC)

Angela Merkel støttet hurtig og fullt ut opp om disse planene.

I 2019 tok Jean-Claude Juncker initiativ til dannelsen av Europas forente stater, og Frankrikes og Tysklands regjeringer støttet opp om dette. Ja, Frankrikes presiden Macron gikk så langt at han foreslo å gjøre de franske atomvåpen til EUs atomvåpen. EU skulle simpelthen bli en supermakt.

Ved toppmøtet i EU i 2020 ble det bestemt at vetoretten skulle avskaffes på de siste områdene, at et reelt EU-militær skulle opprettes og at EU-kommisjonen skulle kalles for regjering. EU skulle bli til Europas forente stater – United States of Europe – i 2024.

Folkeavstemning om EU-grunnlov

EU-toppen hadde i lang tid drevet økende sentralisering gjennom Lisboa-traktaten. Det var for eksempel blitt etablert et militært hovedkvarter, et felles forsvarsfond til støtte for EUs våpenindustri og en bankunion for å underbygge europoprojektet.

I Danmark og Sverige hadde det vært stor støtte i de nasjonale parlamentene for innlemmelse i Europas forente stater. Men den folkelige motstanden vokste konstant. En viktig faktor var også at Storbritannia ikke var blitt isolert etter landets uttreden av EU. Alle dommedagsprofetier om at Storbritannia ville bli slukt av Fenrisulven eller at britene ville ende med å bo i

huler etter deres utmeldelse av EU var gjort til skamme.

Motstanden mot EU-staten vokste dessuten over hele den politiske aksen når spørsmålet om Europas forente stater var ute av sekken. Folkebevægelsen mod EU fikk derfor flere medlemmer, og vi startet en landsdekkende kampanje for en folkeavstemning.

Den voksende motstanden førte til at avstemningen kom til å dreie seg om dansk tilslutning til den nye EU-forfatningen eller dansk utmeldelse av EU. EU-tilhengerne vurderte at dette var deres beste sjanse for å få Danmark med i EU-staten. Det var simpelthen ikke mulig for dem å få befolkningen med på å avskaffe de danske unntakene hvis de holdt avstemninger om dem enkeltvis. Men en skremselskampanje om hvor ille det ville gå for Danmark utenfor EU, utenfor fellesskapet og uten noen fremtid, var deres beste sjanse.

Heldigvis lyktes det ikke for dem. Folk var klokere enn EU-toppen hadde regnet med. Vi lever i dag utenfor EU-staten. Det er vi glad for. Slik som Canada kan samarbeide med USA, som en god nabo, kan de nordiske landene samarbeide med EU-staten.

Vi har stadig vekk mange utfordringer, og vi trenger internasjonalt samarbeid. Folkebevægelsens gamle slagord «Ja til verden – Nej til EU» holder fortsatt.

Kunnskapskonferanse: Kan usnuelle reformer snus?

Utdannings- og velferdspolitik i Norge i endring

Mandag 8. januar 2018 kl. 12 til 16
Litteraturhuset i Trondheim, Rådssalen.

12.00-12.15: Introduksjon ved leder for Nei til EUs utdanningsutvalg Agneta Amundsson
12.15-13.00: Snuelle og usnuelle velferdsreformer ved professor i sosialmedisin Steinar Westin
13.00-13.45: Markedsretting av Oslo-skolen. Endringer med et nytt byråd? ved førsteamanuensis i pedagogikk Ingvil Bjordal
13.45-14.00: Pause
14.00-14.30: Akademisk kapitalisme, standardisering og internasjonalisering ved professor i historie Knut Kjeldstadli
14.30-15.15: Oversettelse av internasjonale strømninger til nasjonal politikk: Varianter i timetall i grunnskolen i Danmark, Sverige og Norge ved stipendiat i pedagogikk Elise Farstad Djupedal
15.15-15.30: Pause
15.30-16.00: Spørsmål og diskusjon om veien videre

Konferansen er gratis med enkel servering. Påmelding <http://bit.ly/2yXfKQ> innen torsdag 4. januar eller til arne.byrkjeflot@gmail.com.

FORMØTE TRONDHEIMSKONFERANSEN

EU møter Brexit, EØS møter arbeidslivet

I forkant av Trondheimskonferansen 2018 inviterer Faglig utvalg i Nei til EU i samarbeid med LO i Oslo, LO i Trondheim og Sør-Trøndelag Nei til EU til faglig formøte.

Fredag 26. januar 2018, kl. 10.00 – 15.00

Scandic Lerkendal, Klæbuveien 127 ved Lerkendal stadion
Program.

10.15: Einar Haakaas – Svartmaling – kriminelle bygger Norge
11.15: Kate Hoey – Brexit etter halvannet år. Spørsmål.
12.15: Lunsj.
13.00: Overlever norsk transportnæring EUs nye mobilitetspakke? Lars Johnsen
13.25: Overlever norsk kraftkrevende industri kombinasjonen nye strømkabler ut av landet og EUs energiunion med overføring av suverenitet til EUs energibyrå. Arne Byrkjeflot.
13.50: Revisjonen av EUs utsendingsdirektiv: Status og konsekvenser. Line Eldring.
14.15: Debatt
15.00: Slutt

Møtet er gratis og åpent for alle interesserte.
Påmelding innen fredag 19. januar 2018 til <http://loit.samdahls.no/euseminar/>

Arr: LO i Trondheim, LO i Oslo, Faglig utvalg Nei til EU og Sør-Trøndelag Nei til EU.

Årsmøte Sør-Trøndelag og Trondheim Nei til EU

Tirsdag 27. februar 2018 – Parkgården – Vår Frue gate 4.

16.30-17.00: Mat
17.00-17.30: Årsmøte Trondheim Nei til EU
17.30-18.30: Årsmøte Sør-Trøndelag Nei til EU
18.30-18.45: Pause med mat
18.45-21.00: Åpent møte – Skal vi overlate styringa av elektrisk kraft til EU? Om EUs energiunion og virkning for suverenitet, industri, strømpriser og naturen.

Parkgården: Parkgården ligger i Vår Frue gt.4, rett bak Vår Frue kirke. 150 meter fra torget i Trondheim. Retning Gamle Bybro. 2. etasje, dessverre ikke heis.

Regionenes revansje?

EU har bevisst dyrket fram **sterke, selvbevisste regioner**. De befinner seg et sted mellom nasjonalstat og Den europeiske union. Nå kommer krav om autonomi, uavhengighet, frihet og selvstendighet fra stadig flere hjørner av vår verdensdel. Er økt regional motstandskraft og aksjonsvilje vår tids melodi?

1. oktober i år gikk det katalanske folket til stemmeurnene i den mye omtalte folkeavstemninga om selvstendighet. 92 prosent av dem stemte for løsrivelse fra Spania. Dette skjer bare tre år etter folkeavstemninga om skotsk selvstendighet, der 45 prosent av skottene stemte for uavhengighet.

Kan «regionenes revansje», den regionale kraften, bli så sterk at den kan true nasjonalstat og/eller union? Enkelte nasjonalstater presses fra to kanter: Ovenfra, av et EU som blir stadig tettere integrert og overtar stadig flere av landets oppgaver, og nedenfra, av stadig mer selvbevisste regioner som ønsker mer selvstyre og/eller full selvstendighet. Kan det hende at man høster som man sår, at EU selv har noe av æren, eller skylden, for den regionale framveksten vi ser i land etter land?

EU og regionene

EU har de siste tiårene framelsket regionene. Over tid har det vært en ønsket politikk med økt regional fokus. Det var i realiteten manglende interesse for regional utvikling på europeisk nivå fram til omkring 1970. På denne tida tok presidenten i Europakommisjonen, belgiske Jean Rey, selvkritikk på vegne av EF: «Det er fremdeles en god del å gjøre i EF med henhold til regionalpolitikken. Mulighetene har kanskje ikke blitt tilstrekkelig utnyttet, og vi har ikke gjort nok.»

Interreg er et EU-initiativ for å fremme interregionalt samarbeid mellom europeiske regioner og EU. Ifølge Trøndelags Europakontor deltar Norge i et titalls Interreg-programmer. Også norsk regiondebatt og diskusjonen om færre og større regioner kan spores tilbake til EUs fokus på regioner. Rikspolitikerne har uten tvil sett til EU når man har argumentert for større og mer

slagkraftige regioner i Norge.

En union med over en halv milliard mennesker er bortimot uoverkommelig stor, og det gir ikke alltid mening å dele den inn i de 28 enhetene som landene representerer. Det sier seg kanskje selv, all den tid variasjonen er himmelropende mellom knøttsmå medlemsland som Malta (434 000 innbyggere) og Luxembourg (576 000 innbyggere) og Tyskland med 82 millioner innbyggere.

Oktoberrevolusjonen 2017

Nøyaktig 100 år etter oktoberrevolusjonen i Russland, kom den katalanske oktoberrevolusjonen. Den har gjort sterkt inntrykk på mange – og etterdønningene er på ingen måte slutt. I den grad jeg som trønder kan elske en region i et annet land (mange katalaner vil si «et annet land – punktum»), så elsker jeg Catalonia.

Jeg har reist på kryss og tvers og tapt mitt hjerte til naturen, kulturen, litteraturen, historien og folket. Fra hvitmalte landsbyer som Cadaques på Costa Brava-kysten til pittoreske middelalderbyer som Besalú, dype daler og høye fjell oppe i Vall d'Aran, festningene Cardona og San Ferran, Montserrat-klosteret i fjellveggen, tradisjonsrike cava- og vinprodusenter, og Terra Alta, der borgerkrigens siste slag fant sted i 1938. Kunstnerne Miró og Dalí, arkitekt Gaudí, forfatterne Zafón, Cercas og Cabré, FC Barcelona og fotballhelten Guardiola, Piqué, Xavi og Puyol. Og jeg elsker Barcelona, metropolen som har alt. Fremdeles en hovedstad uten land. Nøyaktig 2 500 kilometer unna Trondheim

Men jeg jublet ikke da Catalonias parlament 27. oktober erklærte uavhengighet fra Spania. Tiden etterpå har om mulig vært enda mer kaotisk, med et topp-/bunnpunkt da den høyrenasjonalistiske president Puigdemont

Jeg håper på en fredelig løsning og økt selvstyre i det som er en skjebnetime for spansk demokrati.

JO STEIN MOEN

Standpunkt 1–2018

rømte over grensen til Frankrike i nattens mulm og mørke – og i dag befinner seg i selvvalgt eksil i EU-hovedstaden Brussel. I skrivende stund er kaoset komplett.

Catalonia utgjør 32 108 km², et areal vesentlig mindre enn Trøndelag (41.254 km²). Men det er betraktelig flere katalanere enn trøndere: 7,5 millioner mot 500 000. Mens trønderne

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@neitleu.no

har funnet sammen i et felles fylke fra 1. januar 2018, er katalanernes fremtid uvis. Jeg håper på en fredelig løsning og økt selvstyre i det som er en skjebnetime for spansk demokrati.

Den avsatte president Puigdemont valgte å rømme landet for å gå i eksil i Brussel. I skrivende stund (medio desember 2017) er han der fremdeles. Da Puigdemont ankom EU-hovedstaden, kunne politikere i EU-hovedstaden styre sin begeistring for at han valgte å kjøre akkurat dit.

Da Puigdemont valgte å dra til Belgia, var det i tillegg til å unngå fengselsstraff, også for å internasjonallisere konflikten og forsøke å aktivisere EU. Men han kom til et land som selv knirker i sammenføyningene. Belgia har lenge vært splittet mellom nederlandstalende Flandern i nord, fransk-talende Vallonia i sør og den multikulturelle EU-hovedstaden Brussel i midten, noe som har gjort landet svært vanskelig å styre politisk.

Handlefrihet og historie

For norske EU-motstandere er det

45 000 demonstrerte i Brussel.

7. desember demonstrerte 45 000 katalanere utenfor EU-institusjonene i Brussel. Den imponerende folkemengden krevde katalansk selvstendighet og oppfordret nok en gang EU om å engasjere seg. Men folkemengden, flesteparten hadde kjørt 12 timer nordover i bil fra Catalonia, talte for døve ører. EU har ingen intensjon om å bidra aktivt til separatisme, selv om mange nok har en viss sympati for katalanerne. FOTO: ROSER VILALLONGA

forøvrig sider ved den katalanske selvstendighetskampen som kan være av interesse:

Tilhengerne av selvstendighet bruker i stor grad demokrati-argumentet. De bruker sin historie. I tillegg er språket sentralt, ikke minst fordi diktatoren Franco forbød katalansk under diktaturet fra 1939–1975. Mange katalanere vil simpelthen styre selv, de vil ikke fjernstyres. Stikkord er Selvråderett. Handlefrihet. Selvstendighet. Katalanske separatister anklages også at de ikke vil dele. Og det er ganske riktig et argument for en del av dem at de er misfornøyd med hva (rike) Catalonia sender av penger ned til fattigere regioner og Madrid, og at de får for lite igjen.

Noen sier at den ulovlige folkeavstemningen om selvstendighet i Catalonia 1. oktober 2017 hadde lav valgdeltakelse. Det framholdes som argument for at det var riktig å underkjenne resultatet, som forøvrig ble 92 prosent for uavhengighet. Vel, alt er relativt. 43,3 prosent av katalanerne deltok i folkeavstemninga, som

ble fysisk forsøkt stoppet av voldelige styrker fra Guardia Civil, sendt inn fra regjeringen i Madrid for å stanse gjennomføringen. Likevel var det HØYERE valgdeltakelse enn i folkeavstemningen om EU-grunnloven i 2005. Og: det er HØYERE enn valgdeltakelsen i EU-parlamentsvalget i 2014, da 42,6 prosent av velgerne i EU deltok.

Tida vil vise hva som skjer i Catalonia. Kravet om økt handlefrihet kommer neppe til å stilne med det første. Jeg tror selvstendighet ikke er aktuell politikk på lang tid, men at en form for økt selvstyre i retning det som baskerne har, er innen rekkevidde om man viser politisk klokskap og lederskap. Valget 21. desember 2017 vil gi en pekepinn på hvor veien videre går. Det er grunn til å tro at krysspresset mellom nasjon – region – union ikke vil avta med det første. Jeg tror en logisk løsning vil være økt regional og lokal handlefrihet og selvstyre, det vil si at sentrum gradvis vil gi fra seg makt nedover i systemet. Men det står i sterk kontrast til EUs målsetning om «ever closer union». Tida vil vise.

GODT BESØK OG GODE DEBATTER PÅ NEI TIL EUS KVINNEKONFERANSE:

– En vellykket og viktig kvinnekonferanse

Feministisk grep om sosial dumping, irske kvinners dårlige situasjon og danske kommuners utfordringer med velferd var noen av temaene på **Nei til EUs kvinnekonferanse** i Oslo 4.–5. november.

Forbundsleder i Fellesorganisasjonen FO, Mimmi Kvisvik startet med temaet sosial dumping i kvinneyrker. Hun snakket om tjenester og arbeidsplasser som er truet av privatisering, outsourcing og oppsplitting.

– Vi må ta et feministisk grep om sosial dumping, må heve stemmene og sette søkelyset på det som foregår i andre sektorer enn det snakkes oftest om, sa hun.

Å verdsette omsorg

Ebba Boye fra tenketanken Rethinking Economics Norge fortsatte med temaet å verdsette omsorg.

Hun sammenlignet helseutgiftene. Bare USA bruker mer enn Norge på helseutgifter. Men dette er fordi Norge har et høyere lønnsnivå, og det er vi jo glade for. Dersom helseutgiftene lønnsjusteres, har ikke Norge høyere helseutgifter enn andre i EU.

Kostnadene til helsetjenester vil fortsette å øke, mente Boye. Spørsmålet er om vi trenger å være bekymret. Etterspørselen etter velferd kommer til å øke og øke. Men er vi villige til å betale mer skatt? Hvorfor blir vi stadig fortalt at skatter er et problem.

Kvinnehistorie

Historiker og forfatter av «Norske kvinners liv og kamp 1850–2000», Bodil Christine Erichsen, ble bokbadet av Nationens kommentator Eva Nordlund.

– EØS blander seg i vår kvinnepolitikk og setter en stopper for våre vedtatte kvinnetiltak og brutaliserer arbeidslivet som gir oss en slitsom hverdag, sa Erichsen og la til:

– Hvis du er fattig nok, driter du i likestillingen, og er du rik nok, betaler du for deg. Hva skjer når damene betaler for sekstimersdagen sin sjøl ved å gå ned på 80 prosent?

1. Bokbad med Bodil Christine Erichsen og Eva Nordlund. Kvinnekonferansen hadde rundt femti deltakere.

2. Mimmi Kvisvik, Margaret Eide Hillestad og Helene Bank.

3. Æresmedlem Berit Ås i samtale med Kathrine Kleveland.

4. Irske Pyper Ludlow presenterte et tøft budskap om tilstanden i Irland.

AV KATHRINE KLEVELAND

kathrine.kleveland@neitileu.no

Gjeldskrise i EU

Ellen Engelstad, redaktør i Manifest, snakket i sin innledning om gjeldskrise i EU og konsekvenser for kvinner. Viktig bakgrunn for gjeldskrise er liberaliseringa av bankmarkedet i EU, som førte til at arbeidsledigheten økte i alle EU-landene og folk er blitt fattigere.

– I etterpåklokskapens lys ser selv det internasjonale valutafondet at dette ikke fungerte. IMF sier nå at det er vanskelig å få øye på noe vekst samtidig som ulikheten er blitt større. Dette rammet kvinner mer, selv om man i første fasen mente man det var en krise for menn, gjennom bygg og anlegg, bilfabrikker med mer. Men en rapport viser at kuttpolitikken først og fremst rammer offentlig sektor, og der jobber 70 prosent kvinner i EU.

Siste innleder var Ditte Staun fra Folkebevegelsen mod EU i Danmark. Hun startet med å si at Folkebevegelsen, som norske Nei til EU, er gode eksempler på det som vi er gode til i nord: å samarbeide på tvers av politiske skillerlinjer.

Det er Nei til EUs kvinneutvalg som arrangerer Kvinnekonferansen, og utvalgsleder Margaret Eide Hillestad ledet helgen på beste vis. Nå ser vi fram til ny kvinnekonferanse neste år!

EØS og mattrygghet. Leder av Nei til EUs landbrukspolitiske utvalg, Brita Skallerud, var møteleder under seminaret, som samlet rundt 50 deltakere. FOTO: EIVIND FORMOE

NEI TIL EU-SEMINAR OM LANDBRUK:

– Trygg mat og best dyrehelse

Det var foredragsholderne Torbjørn Tufte fra Agri Analyse og Ingrid Melkild fra Nortura enig om foran de rundt 50 tilhørerne på **Nei til EUs landbruksseminar** i Oslo 17. november.

Arsaken er at handelen med landbruksvarer øker både mellom Norge og EU og på verdensbasis, på tvers av områder med ulik mikrobe flora og sykdomsstatus. Det øker risikoen. Der har både EØS-avtalen og veterinær-avtalen bidratt.

Seminaret, kalt «EØS og mattrygghet», ble arrangert av Nei til EUs landbrukspolitiske utvalg, med utvalgets leder Brita Skallerud som møteleder.

Best dyrehelse i verden

20 år etter kampen mot å fjerne den veterinære grensekontrollen, veterinæravtalen, er konklusjonen at det har gått bra. Maten vår er trygg, dyrehelsen er best i verden. Det er fordi Norge kan gjennomføre kompensatoriske tiltak, som å ta forholdsregler fordi vi påviser at vi ikke har salmonella og en del dyresykdommer.

Torbjørn Tufte, Agri Analyse.

AV ARNE BYRKJEFLOT

arne.byrkjeflot@neitileu.no

Enda viktigere er det debattleder Ivar Hellesnes oppsummerte:

– Med veterinæravtalen ble grensekontrollen privatisert, men siden oppfølgingen var lagt i hendene på ansvarsfulle bønder og deres organ.

Tollbeskyttelse mot smitte

Viktigst av alt er tollbeskyttelsen. Det er 7500 kr i toll for å importere ei levende ku. Og ikke minst, tollene gjør at det som importeres er råstoffet til kraftfôr og vi lager det sjøl med varmebehandling som fjerner smittestoff som salmonella.

Slik har vi verdens tryggeste mat, på tross av veterinæravtale og EØS-avtale. Trusselen framover er mer på planter og vegetabilsk mat enn dyr og dyreprodukter.

Siste innlegg var fra Landbruks- og matdepartementets Steinar Svanemyr. For mange av oss som har kjempet mot veterinæravtale og EU-direktiv om matsminke og tilsetningsstoffer, var det tankevekkende å høre at i internasjonale forhandlinger er det EU som er skyteskive for de som ønsker mer handel og lavere standarder. Om ikke EU er på høyde med Norge så gjør de i alle fall bruk av føre var-prinsippet. De sier nei til GMO og veksthormoner brukt for kjøttproduksjon.

– Slik kan du støtte Nei til EU

■ Nå kan du støtte til Nei til EU ved å bruke Vipps og betale medlemskontingenten med avtalegiro, oppfordrer generalsekretær Hilde Loftesnes Nylén.

– Ved å vipps ønsket sum til Nei til EU, så går bidraget rett inn til Nei til EUs gavekonto, og jeg lover at midlene går til viktig neivirksomhet, avslutter generalsekretæren. Du får også tilbud om å bli fast giver med avtalegiro for gaver.

Vipps til gaver. Vi har nå fått Vipps for gaver (nr. 79048). Her kan folk Vipps oss store og små beløp.

vipps

Kontinuerleg læring

■ Studiesirkel er tingen – hadde me berre fått litt fleire med på dette. Hausten 2017 arrangerte Hordaland fylkeslag studiesirkel med i alt fem møtekvaldar. Tema var EØS-melding I, samt Lisboa-traktaten. Veldig interessant og gjennomført med eigne krefter, fire frå eige styre og Idar Helle som innleiar på eit av møta. Dette er gode møte der me har gjennomgang av på førehand bestemte tema og der me får til gode diskusjonar.

Gode attendemeldingar gjer at me vil bruke denne forma for diskusjons, kunnskapsdeling og -formidling i 2018 også. Me startar opp med energibyrådirektivet og EØS-melding II.

På det nest siste møtet i 2017 hadde Dyrebeskyttelsen møte i naborommet. Ei av deltakarane våre undra seg over at dei hadde full sal, og me telde berre 11 personar i eige møterom. Ja, ein kan undra seg. Kanskje var det dei gode kakene som vart frambydde i naborommet? Me satsar på meir søtt i møta våre i 2018!

Av Toril Mongstad

Kontinuerleg verving

■ Styret i Hordaland fylkeslag har verving som tema på sakskartet kvart møte, men det kjem ingen nye medlemmer av å berre ha det på kartet!

Vel vervar me eit og anna nytt medlem no og då, men det er ikkje å stikka under ein stol at medlemstalet går ned og at me har eit kontinuerleg behov for nye medlemmer.

På eit styremøte seinhausten 2017 gjorde styret eit litt annleis vedtak. På kvart og eitt møte i ettertid skal me ta ein vervepause, som ikkje er pause frå verving, heller tvert imot. Fem minutt slik at kvar av oss skal ringja ein person for å få denne som nytt medlem.

Me får ikkje tildelt personar, nei dette må kvart styremedlem ta ansvar for sjølv, gjerne ved å ha tenkt gjennom potensielle medlemmer på førehand. Ingen får skulka unna denne oppgåva, skal det koma noko ut av dette må alle i styret ta eit tak.

Det er stor optimisme i laget, og med rundt åtte–ti styremøte i året og med eit snitt på seks–åtte frammøtte, ja så kan dette gje gode resultat. Me er spente og me tilrår kvart fylkeslag å gjera liknande.

Talet på medlemmer må opp!

Av Toril Mongstad

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktivitet

Januar

8.1. Trondheim
Kunnskapskonferanse: Kan usynlige reformer snus? Utdannings- og velferdspolitik i Norge i endring.

8.1. Bergen
Studiesirkel våren 2018. Studiemøte 1: Grunnleggende om EØS-avtalen

11.1. Oslo
Grünerløkka Nei til EU arrangerer åpent møte om EUs energunion.

26.1. Trondheim
Formøte Trondheimskonferansen. EU møter Brexit, EØS møter arbeidslivet. I forkant av Trondheimskonferansen 2018 inviterer Faglig utvalg i Nei til EU i samarbeid med LO i Oslo, LO i Trondheim og Sør-Trøndelag Nei til EU til faglig formøte.

27.1. Førde
Årsmøte i Sogn og Fjordane Nei til EU.

29.1. Bergen
Studiemøte 2: Fisk, landbruk, samferdsel og miljø

Februar

Uke 7/8. Bergen
Seminar om energunionen – Acer.

17.2. Elverum
Årsmøte i Hedmark Nei til EU. Åpent møte om Acer og grunnloven.

24.2. Biri
Årsmøte i Oppland Nei til EU.

27.2. Trondheim
Årsmøte Sør-Trøndelag og Trondheim Nei til EU i Parkgården.

Mars

2.3. Voss
Årsmøte og årsmøteseminar Hordaland Nei til EU.

12.3. Bergen
Studiemøte 3: Helse, brutte løfter

13.3. Fredrikstad
Åpent møte om EUs energunion på Verdensspeilet Kaffebær. Innledere er Kathrine Kleiveland og Heidi Nordby Lunde.

April

7.–8.4. Oslo
Rådsmøte i Nei til EU

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU vil no tilby Standpunkt, Vett og andre publikasjonar som elektroniske abonnement.

■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Her kan du teste e-avisa: <https://neitileu.no/sok?s=standpunkt> http://issuu.com/nei_til_eu

■ Vil du registrere deg som e-avisabonnent? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

SIKRET FYLKESTINGSVEDTAK MOT ACER:

Nordland tar kampen mot EUs energunion

– I Nordland har vi forsøkt å gjøre alt samtidig, og vi har fått det ganske bra til, sier **fylkesleder Christian Torseth**.

Torseth oppsummerer 2017 med karakteren B+. – Vi var tidlig ute med bevissthet rundt Acer og vedtok en uttalelse om energunionen allerede på årsmøtet i mars. Etter det har vi holdt trykket, og fikk blant annet nestleder Idar Helle på besøk i oktober for å gi oss en gjennomgang av hvilken effekt denne suverenitetsavståelsen vil ha, sier han.

Allerede før dette møtet hadde imidlertid Nordland Nei til EU fått til et skikkelig scoop:

– Vi spilte inn en uttalelse mot Acer til SVs fylkestingsgruppe, som tok den videre til fylkestinget, forteller Torseth.

– Vi hadde håpet å få flertall for den, men ble positivt overrasket da uttalelsen ble enstemmig vedtatt. Det skapte såpass oppstuss at det ble helsides oppslag i Nationen, og flere lederkommentarer i Klassekampen.

I etterkant er arbeid mot nettopp fylkesting rundt omkring i landet gjort til et hovedpunktene i arbeidet mot Acer.

1. Nestleder Idar Helle besøkte årsmøtet i Nordland Nei til EU.
2. Styret i Nordland på årsmøtet.
3. Godt oppmøte på folkemøte om fiskeri på Sortland.
4. Nordland Nei til EU kom i snakk med mange interesserte på vår stand i Bodø lørdag. Nye medlemmer ble det også!
5. Tenksomme delegater venter på middag på årsmøtet. FOTO: NORDLAND NEI TIL EU

Aktivitet i hele fylket

– Aktiviteten har vært spredt utover fylket, noe vi er svært fornøyd med, sier Torseth.

– Det er vanskelig å holde aktivitet i alle lag, når det er nitti mil fra nord til sør i Nordland, og vi har rundt 1200 medlemmer i 44 kommuner å ta utgangspunkt i. Likevel skjer det ting, og spesielt på Sortland har de fått det til. Freydis Finnseth Jensen og resten av styret der har gjennomført flere folkemøter med godt oppmøte, og hatt stand mange ganger på torget. De har klart å holde aktiviteten opp, noe vi ser gjenspeiler seg i det lokale engasjementet i EU/EØS-spørsmål.

Styret holder også aktiviteten oppe:

– Ja, vi er et aktivt styre, og vi sender alltid representanter til de ulike konferansene og møtene. Til Trondheimskonferansen har vi for eksempel tre navn påmeldt, og det syns vi er akkurat passelig. Nordland har sterke interesser på områder som fiskerier, kraftkrevende industri, og transport, og som alle andre ser vi også utviklingen mot løsarbeidersamfunnet som

en trussel. Alle disse tingene er gode grunner til å være representert på de ulike konferansene, slik at vi holder oss oppdatert og kan gjøre en bedre jobb som aktivister.

Trenger å styrke vervingen

Hvis det er én ting Torseth ikke er helt fornøyd med, er det vervingen:

– Vi ser at vi kommer til å gå ned i antall medlemmer i år. I fjor klarte vi å holde oss stabile, men vi har ikke lyktes like godt i år. Vi har eksperimentert med Facebook-annonsering, som har gitt gode resultater, men det finnes nok ingen erstatning for verving ansikt til ansikt.

I forkant av valget fikk Nordland, i samarbeid med nei-partiene, gjennomført en spørreundersøkelse om

AV REDAKSJONEN

standpunkt@neitileu.no

holdningene til EØS som viste at Nordland har beholdt sin sterke skepsis til EU-kontroll. I Vesterålen var støtten til EØS helt nede i 10 prosent, mens nesten 50 prosent var tilhengere av en vanlig handelsavtale. I fylket som helhet var 22 prosent positive til EØS, mens 36 prosent foretrakk handelsavtale.

– Den kommende tida er det fullt kjørt med Acer-jobbing, og i tillegg til å kontakte stortingsrepresentanter, jobber vi med å få lagt frem uttalelser i de største kommunene. Vi har også flere åpne møter om Acer planlagt, som vi tror vil bidra til å øke kunnskap og engasjement.

Starter regionlag

– I tillegg til har vi også startet en prosess der vi slår sammen lagene i Vesterålen og Lødingen. Flere av lagene har ligget nede over tid, og vi vil tilby medlemmene i disse lagene en arena å engasjere seg i. Med felles styre og økonomi håper vi at vi skal greie å holde enda høyere aktivitet, og nå enda flere med enda bedre informasjon. Så vidt vi skjønner er dette det første regionlaget i NtEU, så det blir spennende å jobbe med. Alt i alt har vi nok å henge fingrene i, men det er helt greit. Vi har ikke tenkt å gi oss før Norge er ute av EØS, avslutter Torseth.

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varmerd og Stikk i sida til:

Varmerd

Nordland fylkesting får varmerd for å være første fylke ut med uttalelse mot suverenitetsavstøtelse til EU på energiområdet. Ekstra bonus for enstemmig vedtak.

Stikk i siden

Olje- og energiminister Terje Søviknes får stikk i siden fordi han på vegne av regjeringen kjører fram at Norges skal knyttes til EU på energiområdet, og det selv om kun 12 prosent av hans egne velgere er enig med han.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberset

Layout:
Sindre Humberset

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Toril Mongstad, Christian Torseth, Ole Kvadsheim og Dag Seierstad.

Korrektur:
Kjell Arnestad

Opplag: 26 000

Redaksjonen avsluttet:
14.12.2017.

Trykkansvarlig:
Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk:
Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bli medlem
Medlemskap i Nei til EU koster 200 kr første året og kan innbetales til konto 8101 05 60195

Post- og adresse:
Schweiggaards gate
34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss:
standpunkt@neitileu.no
Telefon:
22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 Acer og energiunion

Brennaktuell sak med kampanjeberedskap. Regjeringen har foreslått en norsk tilknytning til EUs energibyrå Acer via overvåkingsorganet ESA i EØS-avtalen. Samtidig vil EU gi Acer økt overnasjonal myndighet i arbeidet med energiunionen. Mange representanter i Stortinget er mot å avstå norsk suverenitet. [Uendret]

2 Jernbanepakke 4

Ventes i stortinget våren 2018. EUs jernbanepakke 4 på legger anbudskonkurranse om togtrafikken. Regjeringen har allerede startet tilpasningen med sin jernbanereform. Godtar vi jernbanepakken i EØS, kan vi ikke omgjøre konkurranseutsettingen. [Uendret]

3 Brexit og EØS

Første del av avtalen mellom Storbritannia og EU er klar. Flere enn Norge venter spent på hva slags handelsavtaler som diskuteres og velges [Opp fra 5. plass]

4 ESA og svømmehallene

ESA utfordrer stadig norske kommuner, denne gang om skattlegging av inntekter fra svømmehall og parkeringsplasser. Vi lover å følge med. [Ny på listen]

5 Stadig mer union

EU-kommisjonen ønsker nå en finansminister på EU-nivå. EU har også lansert en såkalt sosial søyle, men vil ikke gjøre noe med den frie flyten som skaper ulikhet. [Ned fra 3. plass]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 2-2018 er

1. mars 2018.

VELKOMEN TIL NEITILEU.NO I NY VERSJON:

Nei til EU har fått nye nettsider

Nei til EU lanserte i november **nye nettsider**. Vi håper de vil ha nytte og glede av dei nye nettsidene!

Dei nye nettsidene skal fungere bedre på mobiltelefonar, nettbrett og alle andre stader ein er på nett. Kvar enkelt sak skal få betre plass, og vi vil bruke større og betre bilete. Vi synest dei nye nettsidene ser bra ut og er enklare å bruke. Vi vonar de er samde med oss i det.

Vi arbeider intenst med å legge ut kunnskapsbanken og dei mange gode publikasjonane våre. Vi vil ikkje ta med oss alt innhaldet frå dei gamle nettsidene, men fokusere på innhaldet som framleis er relevant og som vi kan bruke i det viktige arbeidet vårt.

Dersom du finn feil, eller det er stoff du saknar, ta gjerne kontakt med oss.

På nett

- Nettsidene finn du her: neitileu.no
- Animasjonsfilmen TiSA på 30 sekunder og meir stoff om TiSA finn du her: neitileu.no/sok?s=tisa

TiSA på 30 sekunder

Nei til EU har også fått laga ein animasjonsfilm. Kor lang tid tek det å få overblikk over den omfattande handelsavtalen TiSA? Teiknar og animatør Jørgen Bitsch forsøker seg med 30 sekund!

Den danske teiknaren Jørgen Bitsch er kjend frå teikneserien EU-krati, som går fast i Standpunkt. No introduserer vi filmen TiSA på 30 sekunder, som skal gje dei viktigaste fakta om den omfattande handelsavtalen TiSA.

Filmen er laga på oppdrag frå Nei til EU og finansiert med støtte frå Utanriksdepartementet sine middel til informasjon om europeisk samarbeid.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no